

EEN WOLF IN SCHAAPSKLEREN

Eerder verschenen in de reeks De Waal & Baantjer:

Een Rus in de Jordaan
Een lijk in de kast
Een dief in de nacht
Een schot in de roos
Een rat in de val
Een mes in de rug
Een licht in de duisternis

De Waal & Baantjer

Een wolf in
schaapskleren

Lebowski Publishers, Amsterdam 2013

© S.P. de Waal & A.C. Baantjer, 2013
© Lebowski Publishers, Amsterdam 2013
Omslagontwerp: Evert-Jan Hielema / XLent Hilversum
Omslagfoto: Simon de Waal
Foto auteurs: © Tom de Bree
Typografie: Perfect Service, Schoonhoven

ISBN 978 90 488 1692 7

NUR 331

www.simondewaal.com
www.dewaalenbaantjer.nl
www.lebowskipublishers.nl

Lebowski Publishers is een imprint van Dutch Media Uitgevers bv

Hoofdstuk 1

Peter van Opperdoes schrok wakker van de bel, knipperde met zijn ogen en probeerde op de wekker te zien hoe laat het was. Kwart over drie. Wie belde er in 's hemelsnaam zo midden in de nacht aan? Van Opperdoes wachtte even af, maar dat het geen willekeurig belletje-trekken was, bleek wel toen er nog twee keer achter elkaar werd aangebeld, gevolgd door voorzichtig getik op de deur.

‘Ja, ja... ik kom al,’ bromde de oude rechercheur, terwijl hij een kamerjas aanschoot.

‘Niet schrikken. Ik ben het...’ klonk een stem die de rechercheur niet thuis kon brengen.

‘Wie is “ik”?’ wilde Van Opperdoes weten voor hij opendeed.

‘Carlo!’ Het klonk kortaf en verwijtend, alsof de man voor de deur verontwaardigd was dat Van Opperdoes zijn stem niet herkende.

Glimlachend deed Van Opperdoes de deur open. ‘Ik ben ook pas net wakker hoor.’

De trouwe barman van café Papeneiland op de hoek van de Brouwersgracht was niet iemand die snel van slag was, maar Van Opperdoes zag aan zijn blik dat er iets ernstigs aan de hand was.

‘Wat is er? Heb je een spook gezien?’

Carlo maakte een armbeweging in de richting van het water. ‘Ik heb net het café afgesloten. Iedereen is naar huis. Ik ook naar huis, dacht ik.’

‘Dat gebeurt wel vaker, toch?’

‘Maak nou geen flauwe grappen, Van Opperdoes. Je moet even met me meekijken.’

‘Naar wat?’

‘Dat is het probleem... Dat weet ik nou juist niet...’

Peter van Opperdoes trok zijn kleren aan, terwijl Carlo op de stoel in de woonkamer wachtte. Hij zat kaarsrecht overeind, met zijn beide handen op zijn knieën.

‘Is het koud buiten?’ riep Van Opperdoes vanuit de slaapkamer.

‘Welnee. Een mooie zomernacht.’

‘Dat valt weer mee...’ mompelde Van Opperdoes toen hij de slaapkamer uitliep. ‘Kom op, laten we dan maar eens gaan kijken.’

Samen liepen ze de Brouwersgracht op, die ’s nachts, zo midden in de week, uitgestorven was. Carlo had gelijk, merkte Van Opperdoes op, de nacht was aangenaam.

‘Ik gooi de laatste klanten eruit... doe de deur dicht... ga opruimen... en dan vertrek ik. Net zoals altijd. Het duurde dit keer allemaal even wat langer dan ik had gehoopt, dus pas om even voor drieën trok ik de deur achter me dicht en liep over de Prinsengracht richting huis.’

Van Opperdoes kon zich niet herinneren dat hij Carlo ooit zo gespannen had gezien. Normaal gesproken was de stoïcijnse barman de rust zelve. Hij kon iedere situatie aan met een Amsterdamse kwinkslag en een glimlach, waardoor Papeneiland een heerlijk rustige buurtkroeg was. Toen zijn vrouw nog leefde, zaten ze vaak samen op de grote houten bank voor het café, genietend van het zonnetje. Na haar dood was hij er weggebleven, totdat Carlo er genoeg van kreeg, en er met zachte dwang voor zorgde dat de oude rechercheur af en toe weer koffie kwam drinken in zijn favoriete café.

Carlo liep met grote passen in de richting van de Westerkerk, en hield plotseling halt. Met trillende arm wees hij naar het water van de Prinsengracht. In het donker leek iets te drijven, maar Van Opperdoes kon niet zien wat het was.

‘En toen zag je iets drijven, en toen dacht je: ik ga Van Opperdoes maar eens wakker bellen.’

Carlo haalde een beetje beschaamd zijn schouders op. ‘Tja, als ik het zo zie, dan weet ik het ook niet zo zeker meer.’

Een plotselinge vlaag wind joeg over de Prinsengracht. Het water begon licht te golven, en het voorwerp deinde op een neer. Carlo sprong achteruit.

‘O god...’ mompelde hij. ‘Zie je wel...’

De lege ogen van een dode man staarden heel even boven het water uit, voordat ze weer in de Prinsengracht verdwenen.

Van Opperdoes fronste. ‘Heb jij een telefoon bij je?’

Een paar minuten na het telefoontje van Peter van Opperdoes aan de meldkamer verscheen de eerste politieauto, snel gevolgd door een tweede en een derde die de gracht op reden.

Van Opperdoes was op een bankje langs het water gaan zitten en keek toe hoe er met rood-wit lint een afzetting werd gemaakt. Hij wees naar het lichaam. ‘Maak de afzetting maar flink ruim, want het water stroomt...’

Het lichaam dreef inderdaad langzaam met de stroom mee, in de richting van de Brouwersgracht. Gelukkig zag Van Opperdoes aan het begin van de Prinsengracht een blauw zwaailicht de hoek omkomen.

‘Die zijn snel,’ bromde hij.

De boot van de waterpolitie kwam dichterbij en de kale kapitein, met wie Van Opperdoes al eerder had gewerkt, haalde snel en vakkundig een zeil onder het lichaam door, zodat het niet verder weg kon drijven.

Van Opperdoes werd op zijn schouders getikt en keek om in het sombere en slaperige gezicht van Jacob.

‘Weet jij wel hoe laat het is?’

De oude rechercheur knikte gelaten. ‘Ik had ook liever nog in mijn bed gelegen.’

Jacob staarde lange tijd naar de boot in het water, die voorzichtig manoeuvreerde om langs de kant te komen, zodat het lichaam aan de wal gehesen kon worden.

Jacob zuchtte. ‘Vast een dronkenlap die in het water is gekukeld. Plasje doen langs de kant, evenwicht verliezen... plons. Wedden?’

‘Ga jij wedden om een dode?’ Van Opperdoes keek hem bestraffend aan.

‘Niet om een dode. Alleen om de manier waarop hij doodgegaan is. Hoeveel zijn er de laatste jaren wel niet uit het water gevist?’

‘Te veel...’ zuchtte de oude rechercheur.

Het kwam inderdaad met regelmaat voor dat er in de Amsterdamse grachten lichamen werden gevonden van ongelukkigen die, meestal dronken, te water waren geraakt en dan verdronken.

Voorzichtig werd het zeil opgehesen, waarna het lichaam op de kant werd gelegd. Met een plechtig gebaar haalde Van Opperdoes het natte zeil van het lichaam af. Het lichaam van een jonge man, lijkleek met blauwe lippen en donkere kringen onder zijn ogen, werd zichtbaar. De oude rechercheur bukte zich en drukte met een plechtig gebaar de open ogen van de jonge man dicht.

Jacob zei niets, maar Van Opperdoes voelde dat diens slaperige ogen op hem gericht waren. Hij vond dat een lichaam onaangeraakt moest blijven, totdat de technische recherche het eerste onderzoek kon doen.

Met weerbarstige knieën kwam Peter van Opperdoes over-eind. ‘Veel sporen zul je daar niet meer van af halen hoor.’ Het klonk verontschuldigend.

Jacob glimlachte. ‘Ik zeg toch niks?’

‘Nee, maar God hoorde je brommen... Laat me nou, ik geef die jongen zijn rust.’

‘Die kreeg hij al op het moment dat hij verdronk.’

Van Opperdoes keek Jacob fronsend aan. ‘Wie zegt dat hij is verdronken?’

Jacob schudde langzaam zijn hoofd. ‘Oké, je hebt gelijk, ik zei wat stoms. Voor hetzelfde geld is hij gewurgd en toen in het water gegooid.’

‘Nooit iets uitsluiten.’

Van Opperdoes nam het lichaam goed in zich op. Het was een verzorgde jongeman, ergens begin tot midden twintig. Hij droeg een spijkerbroek met een t-shirt en witte gympen. Tegelijkertijd keken Jacob en Van Opperdoes naar de gulp van de spijkerbroek.

‘Dicht,’ constateerde Jacob. ‘Kennelijk dus niet tijdens het plassen in het water gevallen.’

‘En geen bloed, voor zover ik kan zien. Geen schotwonden, steekwonden...’ Van Opperdoes bekeek het gezicht goed. ‘Bleek, maar het lijkt er niet op dat hij heel erg lang in het water heeft gelegen.’

Jacob knikte. Hij had wel eens mensen uit het water zien komen die er heel anders uitzagen. Het is van veel factoren afhankelijk, met name van de temperatuur van het water en hoelang iemand erin heeft gelegen.

‘Dag heren...’ klonk een montere damesstem.

Peter van Opperdoes draaide zich om en zag de schouwarts op zich af komen.

‘Dag Cathelijne. Jij bent snel.’

‘Weinig verkeer op de gracht. Dat scheelt nogal. En wat hebben jullie?’

‘Iemand zag iets drijven.’

Cathelijne de Wind keek naar de dode jongeman op het zeil. ‘Zo begint het meestal. Weet je wel al iets meer?’

‘Nog niets.’

‘Laten we dan maar eens kijken.’ Ze trok haar handschoenen aan en knielde bij het lichaam.

Van Opperdoes keek vol vertrouwen toe. Hij kende Cathelijne als een zeer kundige schouwarts, die geen risico nam en een lichaam altijd heel zorgvuldig onderzocht, op zoek naar de mogelijke doodsoorzaak.

Ze nam de tijd en begon bij het hoofd van het slachtoffer. Met een kleine maar felle zaklamp bekeek ze het gezicht, waarna ze met het licht in zijn mond scheen.

‘Hmm...’

‘Wat is er?’ wilde Van Opperdoes weten.

‘Kijk hier... zie je dat schuim in zijn mond? Dat noemen we “schaumpilz”. Een schuim dat ontstaat bij verdrinking.’

Peter van Opperdoes keek naar Jacob, die zijn schouders ophaalde en een gezicht trok dat ‘zie je nou wel’ uitdrukte.

Cathelijne voelde met beide handen over het hoofd en door het haar van de jongeman. Ze fronste en bewoog haar handen nog een keer heen en weer, en duwde ze met kracht op de schedel.

‘De schedel is intact, maar hij heeft wel een bult op zijn hoofd. Niet groot, niet ernstig, maar wel een bult.’

‘Wat voor soort bult?’ vroeg Jacob. ‘Van een klap met een honkbalknuppel, of eerder door stoten tegen een keukenkastje?’

Ze glimlachte. ‘Het laatste. Maar toch kan het lelijk zeer doen.’

‘Wat wil je daarmee zeggen? Dat hij is neergeslagen en toen in het water terecht is gekomen?’

Ze haalde haar schouders op. ‘Ik kan alleen maar zeggen dat de doodsoorzaak, gezien het schuim, hoogstwaarschijnlijk verdrinking is. Hoe hij in het water terecht is gekomen, dat kan ik niet verklaren. Ik bedoel, hij kan ook uitgegleden zijn en met zijn hoofd tegen de kade zijn gekomen tijdens zijn val, of op de rand van een bootje.’

Ze trok het shirt omhoog en deed de broek van de jonge man uit, maar ook daar waren geen verwondingen te zien.

‘Ik houd het op verdrinking.’

Jacob had de broek opgepakt en zocht in de zakken. ‘Het was in ieder geval geen beroving.’ Hij legde wat papiergeld, een bosje sleutels en een telefoon op een plastic zak.

‘Die telefoon doet het natuurlijk niet meer,’ stelde Van Opperdoes vast met een blik op het druipende toestel.

‘Waarschijnlijk kan IJsselstein er nog wel wat mee.’

Van Opperdoes knikte. ‘Niks met zijn naam erop?’

Jacob voelde nog een keer in alle zakken en schudde zijn hoofd.

De oude rechercheur keek naar Cathelijne, die haar handschoenen uittrok en een formulier uit haar tas haalde.

‘Je krijgt een artikel-10-formulier van me. Een niet-natuurlijke dood, met als oorzaak verdrinking.’

‘Wat adviseer je? Sectie op het lichaam?’

Cathelijne wees naar het lijk. ‘Waar het om gaat is het volgende. Ik denk niet dat een sectie gaat uitwijzen hóé hij in het water is beland, of hóé hij aan die bult op zijn hoofd is gekomen. De doodsoorzaak blijft verdrinking, daar ben ik zeker van. Je zal op een andere manier achter de toedracht moeten zien te komen.’

Van Opperdoes knikte en keek peinzend de donkere nacht in.